

Sygnatura akt I Ns 847/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Marek Dziwiński

Protokolant Anna Kołatek

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2019 r. w Kamiennej Górze na rozprawie sprawy

z wniosku E. P.

przy udziale S. M.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni E. P. i uczestniczka S. M. wchodzi następujące rzeczy:

1 nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym położona w K. o powierzchni 0,1179 ha, składająca się z działki (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...);

wartość nieruchomości wynosi 197.700,00 zł,

2 nieruchomość niezabudowana położona w K. o powierzchni 0,0524 ha, składająca się z działki (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...);

wartość nieruchomości wynosi 17.000,00 zł,

3 nieruchomość zabudowana położona w K. o powierzchni 0,0679 ha, składająca się z działki (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...);

wartość nieruchomości wynosi 63.330,00 zł,

4 samochód osobowy V. (...) o nr rej. (...), rok produkcji 2006;

o wartości 13.100,00 zł,

5 samochód osobowy F. (...) o nr rej. (...), rok produkcji 2005;

o wartości 10.800,00 zł,

6 lodówka I. o wartości 551,40 zł,

7 piekarnik B. o wartości 250,37 zł,

8 płyta gazowa B. o wartości 123,74 zł,

9 zmywarka M. o wartości 292,02 zł,

10 trzy krzesła typu hoker o wartości 125,09 zł,

- 11 lustro z oświetleniem o wartości 47,35 zł,
- 12 wanna z jacuzzi o wartości 662,87 zł,
- 13 lampa metalowa stojąca o wartości 36,79 zł
- 14 zegar wiszący dworcowy o wartości 20,01 zł,
- 15 stół rozsuwany z sześcioma krzesłami o wartości 519,38 zł,
- 16 komoda o wartości 509,20 zł,
- 17 witryna o wartości 528,34 zł
- 18 obraz w ramie o wartości 111,65 zł
- 19 dywan 1,2 x 1,6 metra o wartości 28,83 zł
- 20 łóżko z materacem o wartości 1.064,80 zł,
- 21 leżaki ogrodowe o wartości 33,77 zł,
- 22 telewizor S. (...) 32 cale o wartości 423,09 zł,
- 23 stół z blatem marmurowym o wartości 213,51 zł,
- 24 żyrandol C. o wartości 27,19 zł,
- 25 dwie szafki łazienkowe z blatem marmurowym o wartości 106,72 zł,
- 26 cztery kinkiety o wartości 94,93 zł,
- 27 kabina z hydromasażem o wartości 500,48
- 28 wieszak wolnostojący o wartości 66,39 zł,
- 29 zegar wiszący dworcowy o wartości 20,01zł,
- 30 kanapa narożna o wartości 596,19 zł,
- 31 fotel o wartości 180,61 zł,
- 32 stół – ława o wartości 50,87 zł,
- 33 pufa o wartości 33,29 zł,
- 34 dywanik o wartości 28,19 zł,
- 35 drabina mała o wartości 50,82 zł,
- 36 drabina 3 elementowa o wartości 84,18 zł,
- 37 dwa bojłery elektryczne o pojemności 80 litrów o wartości 271,48 zł,
- 38 8 paczek paneli podłogowych o wartości 242,25 zł,
- 39 butla gazowa 11 kilogramów o wartości 51,25 zł,

40 grzejnik olejowy o wartości 101,87 zł,

łącna wartość majątku wynosi 309.978,93 zł,

II. ustalić, że udziały wnioskodawczyni i uczestnika w powyższym majątku wynoszą po 1/2,

III. przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni E. P. następujące składniki majątku:

- nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym położona w K. o powierzchni 0,1179 ha, składająca się z działki (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...);

- nieruchomość niezabudowana położona w K. o powierzchni 0,0524 ha, składająca się z działki (...) dla której prowadzona jest księga wieczysta (...);

- lodówka I.,

- piekarnik B.,

- płyta gazowa B.,

- zmywarka M.,

- trzy krzesła typu hoker,

- lustro z oświetleniem,

- wanna z jacuzzi,

- lampa metalowa stojąca,

- zegar wiszący dworcowy,

- stół rozsuwany z sześcioma krzesłami,

- komoda,

- witryna,

- obraz w ramie,

- dywan 1,2 x 1,6 metra,

- łóżko z materacem,

- leżaki ogrodowe

- telewizor S. (...) 32 cale,

o łącznej wartości 220.028,70 zł

IV. przyznać na wyłączną własność uczestnikowi S. M. następujące składniki majątku:

- nieruchomość zabudowana położona w K. o powierzchni 0,0679 ha, składająca się z działki (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...);

- samochód osobowy V. (...) o nr rej. (...), rok produkcji 2006;

- samochód osobowy F. (...) o nr rej. (...), rok produkcji 2005;
 - stół z blatem marmurowym,
 - żyrandol C.,
 - dwie szafki łazienkowe z blatem marmurowym,
 - cztery kinkiety,
 - kabina z hydromasażem,
 - wieszak wolnostojący,
 - zegar wiszący dworcowy,
 - kanapa narożna,
 - fotel,
 - stół – ława,
 - pufa,
 - dywanik,
 - drabina mała,
 - drabina 3 elementowa,
 - dwa bojler elektryczne o pojemności 80 litrów,
 - 8 paczek paneli podłogowych,
 - butla gazowa 11 kilogramów,
 - grzejnik olejowy
- o łącznej wartości 89.950,23 zł,

V. zasądzić od wnioskodawczyni E. P. na rzecz uczestnika S. M. tytułem dopłaty kwotę 65.039,23 zł płatną do końca czerwca 2020 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia płatności tej kwoty w terminie,

VI. oddalić wnioski wnioskodawczyni E. P. o rozliczenie nakładów z majątku wspólnego na majątek odrębny uczestnika, o rozliczenie z nakładów z majątku osobistego wnioskodawczyni E. P. na majątek wspólny, o rozliczenie wydatków poniesionych przez wnioskodawczynię po rozwiązaniu małżeństwa na przedmioty należące do majątku wspólnego oraz zasądzenie od uczestnika S. M. na rzecz wnioskodawczyni E. P. należności z tytułu posiadania przedmiotów majątku wspólnego,

VII. nakazać stronom by w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia wydały sobie wzajemnie rzeczy, które są w ich posiadaniu a zostały przyznane na wyłączną własność drugiej strony,

VIII. ustalić, że wnioskodawczyni E. P. i uczestnik S. M. ponoszą koszty postępowania stosownie do swojego udziału w sprawie,

IX. nakazać wnioskodawczyni E. P. i uczestnikowi S. M. aby uiścili na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze) kwoty po 2.248,98 zł tytułem zwrotu wydatków wyłożonych przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I Ns 847/15

UZASADNIENIE

Po wielokrotnych modyfikacjach swojego stanowiska wnioskodawczyni E. P. ostatecznie wniosła (k.1025-1030) o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni E. P. i S. M., których małżeństwo zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 8.06.2015 r., sygn. akt I C 141/15 wchodzi:

1. nieruchomość położona w K. składająca się z działki gruntu 330/06 zabudowana budynkiem mieszkalnym, dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 197 700 zł,
2. nieruchomość położona w K. składająca się z działki (...) niezabudowana, dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 17 500 zł,
3. nieruchomość położona w K. składająca się z działki (...) zabudowana budynkami gospodarczymi, dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 76 000 zł
4. równowartość samochodu marki V. (...) nr rej. (...) rok produkcji 2006 o wartości 19 100 zł,
5. samochód marki V. (...) nr rej. (...) rok produkcji 2006 o wartości 16 400 zł,
6. samochód marki F. (...) nr rej. (...) rok produkcji 2006 o wartości 14 637 zł,
7. rzeczy ruchome stanowiące wyposażenie nieruchomości opisanej w punkcie 1 tj.:
 - a) lodówka I. o wartości 551,40 zł,
 - b) piekarnik B. o wartości 300 zł,
 - c) płyta gazowa B. o wartości 100 zł,
 - d) zmywarka M. o wartości 292,02 zł,
 - e) krzesła typu hoker 3 szt. o wartości 125,09 zł,
 - f) odkurzacz o wartości 50 zł,
 - g) żyrandol o wartości 29,19 zł,
 - h) szafki łazienkowe o wartości 106,72 zł,
 - i) lustro z oświetleniem o wartości 47,35 zł,
 - j) kinkiet o wartości 40 zł,
 - k) kinkiet o wartości 50 zł,
 - l) wieszak stojący o wartości 66,39 zł,
 - ł) zegary wiszące o wartości 2 x 11 zł,
 - m) narożnik o wartości 596,10 zł,

- n) fotel o wartości 180,61 zł,
- o) ława o wartości 50,87 zł,
- p) stół oraz
- q) krzesła o wartości 519,38 zł,
- r) komoda o wartości 600 zł,
- s) witryna o wartości 600zł,
- t) obraz o wartości 40 zł,
- u) kinkiety o wartości 2 x 100 zł,
- w) lampa stojąca o wartości 100 zł,
- x) żyrandol o wartości 40 zł,
- y) telewizor marki S. (...)’ o wartości 1 500 zł,
- z) dywan o wartości 28,83 zł
- ż) łóżko z materacem o wartości 1 064,80 zł,
- ż) toaletka o wartości 225,72 zł,
- aa) lampa stojąca o wartości 40 zł,
- bb) kinkiet o wartości 60 zł,
- cc) krzesło typu pufa o wartości 33,29 zł,
- dd) telewizor marki S. (...)’ o wartości 400 zł,
- ee) dywanik o wartości 28,19 zł,
- ff) kołdra bez wartości,
- gg) poduszki bez wartości,
- hh) dywan o wartości 30 zł,
- ii) kinkiet o wartości 50 zł,
- jj) wiatrak elektryczny bez wartości,
- kk) drabina metalowa mała o wartości 50,82 zł,
- ll) drabina metalowa duża o wartości 84,18 zł,
- ł) kosiarka spalinowa naramienna o wartości 500 zł,
- mm) kosiarka spalinowa ogrodowa o wartości 400 zł,
- nn) kosiarka elektryczna o wartości 150 zł,

- oo) piła spalinowa do drzewa o wartości 400 zł,
- pp) elektryczna maszyna do żywopłotów o wartości 200 zł,
- qq) meble ogrodowe wiklina – stół i 4 fotele o wartości 25,19 zł,
- rr) stół ogrodowy ze szklanym blatem o wartości 60 zł,
- ss) leżaki ogrodowe duże 2 szt. o wartości 33,77 zł,
- tt) leżaki ogrodowe małe o wartości 2 x 50 zł,
- uu) huśtawka ogrodowa o wartości 300 zł,
- ww) dwa grzejniki olejowe o wartości 390 zł,
- xx) materiały i narzędzia budowlane: płytki ceramiczne, panele podłogowe, wełna mineralna, blacho –dachówka, kleje i zaprawy murarskie, szpachle, farby, bojler, taczki, wiertarki, szlifierki kątowe, kompresor, spawarka, betoniarka, rusztowania metalowe oraz inne narzędzia i sprzęty ogrodowe o wartości 18 000 zł oraz drewniane panele ogrodzeniowe 8 szt. o wartości 2 400 zł,

Wnioskodawczynie wniosła o ustalenie, że udziały stron w majątku wspólnym są nierówne i wynoszą: wnioskodawczynie - 70%, uczestnika – 30 %. Wnioskodawczynie wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego w następujący sposób:

1. przyznanie wnioskodawczynie na wyłączną własność nieruchomości opisanych w punktach 1 i 2 oraz rzeczy ruchomych wymienionych w punktach 7: a,b, c,d,e,i,l,p,q,r,s,t,z,ż,aa,cc,dd,ff,gg,hh,jj,qq,ss,
2. przyznanie uczestnikowi na wyłączną własność nieruchomości opisanej w punkcie 3 oraz ruchomości 5,6,7: f,g,h,j,k,l,m,n,o,u,w,x,y,bb,ee,ii,kk,ll,ł,mm,nn,oo,pp,rr, tt,uu,ww,xx.

Ponadto wnioskodawczynie wniosła o ustalenie, że dokonała nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 146 683,77 zł, a także o rozliczenie nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika – spłaty długów uczestnika z majątku wspólnego, o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie sumy obejmującej dopłatę tytułem wyrównania udziału wnioskodawczynie w majątku wspólnym oraz z tytułu rozliczenia nakładów z majątku osobistego wnioskodawczynie na majątek wspólny w kwocie 146 683,77 zł, spłacenia długów uczestnika z majątku wspólnego, odszkodowania – wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z rzeczy ponad swój udział przez uczestnika w kwocie 183 899,15 zł i rozliczenia kwoty 19 100 zł z tytułu sprzedaży samochodu opisanego w punkcie 4 przez uczestnika bez wiedzy wnioskodawczynie, a także o obciążenie stron kosztami postępowania po połowie.

Uzasadniając swoje stanowisko wnioskodawczynie podała, że w 2006 r. strony zamieszkały razem w mieszkaniu wnioskodawczynie w J. i rozpoczęły budowę domu na działce stanowiącej własność uczestnika. Wnioskodawczynie wskazała, że w 2008 r. strony zawarły związek małżeński, uczestnik w 2006 r. zaciągnął kredyt, który był spłacany z majątku wspólnego, a nadto posiadał inne zadłużenia np. wobec ZUS. Wnioskodawczynie podniosła, że środki finansowe na budowę domu pochodziły z bieżących dochodów wnioskodawczynie, z pożyczki zaciągniętej przez wnioskodawczynię w miejscu pracy oraz częściowo ze środków uzyskanych przez wnioskodawczynię ze sprzedaży mieszkania córki wnioskodawczynie, a pozostałą kwotę ze sprzedaży mieszkania córki przeznaczono na wyposażenie domu. Wnioskodawczynie podała, że ciężar utrzymania rodziny spoczywał na niej, natomiast uczestnik zajmował się dozorowaniem domu, przebywał na zwolnieniu lekarskim, świadczeniu rehabilitacyjnym, a później był osobą bezrobotną.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania S. M. w przedmiocie składu i wartości majątku wspólnego zajął następujące stanowisko:

1. nieruchomość położona w K. składająca się z działki gruntu 330/06 zabudowana budynkiem mieszkalny, dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...) przedstawia wartość nie większą niż 200 000 zł. Uczestnik podał, że wnioskodawczyni zdewastowała i zniszczyła dom, dokonując kradzieży następujących rzeczy ruchomych:

a) z salonu:

- stół, 6 krzeseł o wartości 2 000 zł,
- szafa z barkiem o wartości 3 000 zł,
- komoda o wartości 4 000 zł,
- telewizor (...) 45" o wartości 2 500 zł,
- kinkiety 4 szt. o wartości 500 zł,
- karnisze 4 szt. o wartości 500 zł,
- firanki 4 szt. o wartości 1 000 zł,
- wazon ozdobne o wartości 500 zł,
- lampa nocna narożna o wartości 1 000 zł,
- pamiątki z Turcji i Egiptu łącznie ze złotem o wartości 1 000 zł,

b) z łazienki:

- pralka o wartości 1 200 zł,
- wanna z jacuzzi o wartości 2 800 zł,
- szafki łazienkowe o wartości 500 zł,
- dywaniki, lustra, lampy o wartości 500 zł,

c) z kuchni:

- butla gazowa o wartości 2 000 zł,
- lodówka o wartości 1 000 zł,
- kuchnia elektryczna o wartości 1 000 zł,
- mikrofalówka, panel gazowy o wartości 1 000 zł,
- czajnik, wyposażenie o wartości 2 000 zł,
- krzesła, firanki, karnisze o wartości 800 zł,
- zmywarka o wartości 2 200 zł,
- szafa przy kuchni o wartości 500 zł,

d) z pokoju nr 1:

- komputer stacjonarny o wartości 500 zł,

- tapczan o wartości 500 zł,

- szafki, dywan o wartości 1 000 zł,

e) z pokoju nr 2:

- laptop o wartości 1 500 zł,

- telewizor (...) 55' o wartości 1 500 zł,

- toaletka z lustrem o wartości 2 000 zł,

- łóżko sypialne, materac o wartości 4 000 zł,

- dywany, kinkiety, szafki o wartości 1 000 zł,

f) dodatkowo:

- antena satelitarna o wartości 500 zł,

- pościele o wartości 1 000 zł,

- kołdry, poduszki o wartości 1 000 zł,

- stół wiklinowy, szafki na buty, wieszaki, krzesła o wartości 500 zł.

Łączna Wartość skradzionych przez wnioskodawczynię ruchomości wynosi 46 500 zł.

2. nieruchomości położona w K. składająca się z działki gruntu 341/1 zabudowana budynkami gospodarczymi, dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...) przedstawia wartość 5 000 zł. Uczestnik podał, że za taką cenę nieruchomości została nabyta od Gminy B., nad nią biegnie linia wysokiego napięcia w związku z czym nieruchomości nie przedstawia wartości jak działka budowlana.

3. nieruchomości położona w K. składająca się z działki gruntu 347/1 zabudowana budynkami gospodarczymi, dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...) przedstawia wartość 50 000 zł. Uczestnik podał, że obiekt jest częściowo zdewastowany i w zasadzie nadaje się do rozbiórki, jednak uczestnik wykonuje tam prace adaptacyjne umożliwiające zamieszkanie, gdyż dom mieszkalny w K. po opisanej kradzieży przez wnioskodawczynię nie nadaje się do zamieszkania.

4. samochód osobowy marki V. (...) o nr. rej. (...) był majątkiem osobistym uczestnika, który nabył go w wyniku zamiany za samochód V. (...) nabyty przed ślubem w 2004 r. – nastąpiła surogacja określona art. 33 pkt 10 KRO, dlatego składnik ten nie podlega podziałowi,

5. samochód osobowy V. (...) o nr. rej. (...) przedstawia wartość 13 000 zł i zakupiony został 13.05.2014 r. za kwotę 15 000 zł, jest użytkowany przez uczestnika,

6. samochód matki H. (...) o nr. rej. (...) – uczestnik wyraża zgodę na proponowaną przez wnioskodawczynię wartość 20 000 zł; pojazd użytkowany jest przez wnioskodawczynię,

7. samochód matki F. (...) o nr. rej. (...) jest mocno wyeksploatowany i uszkodzony, jego wartość wynosi 5 400 zł.

Uczestnik wniósł o ustalenie, że udziały stron w majątku wspólnym są nierówne i wynoszą odpowiednio – wnioskodawczyni – 30%, uczestnika – 70%. Uczestnik podał, że budowę domu w K. rozpoczął w 2005 r. z własnych

środków i do ślubu w 2008 r. poniósł nakłady z majątku osobistego w wysokości 104 000 zł. Roboty te finansowane były z jego środków pozyskanych z kredytów zaciągniętych przed ślubem, a ponadto na mocy testamentu w grudniu 2011 i kwietniu 2012 r. otrzymał łącznie z tytułu spadku 71 718,53 funtów brytyjskich co stanowi kwotę 365 764,50 zł. Uczestnik podał, że w 2010 r. wraz z byłą żoną M. W. sprzedali nieruchomość, z której uczestnik uzyskał 103 500 zł. Uczestnik wskazał, że łącznie z kredytów, wpłat z tytułu testamentu oraz sprzedaży domu uzyskał sumę 544 979,56 zł i środki te przeznaczył na budowę domu, zakup samochodu marki H. (...) dla wnioskodawczyni oraz finansowanie wspólnych, ekskluzywnych wyjazdów zagranicznych. Uczestnik wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego w ten sposób, że otrzyma on działkę nr (...) z zabudowaniami, natomiast nieruchomości pozostałe zostaną sprzedane, natomiast sposób podziału ruchomości zostanie sprecyzowany po zakończeniu sprawy karnej. Uczestnik podał, że wnioskodawczyni nie czyniła żadnych nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny i w związku z tym rozliczenie z tego tytułu nie może mieć miejsca. Uczestnik wniósł o rozliczenie z tytułu wyrównania udziałów po dokonaniu podziału poszczególnych składników majątku wspólnego i orzeczeniu w przedmiocie proporcji udziałów majątku wspólnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. P. i S. M. zawarli związek małżeński w dniu 22.03.2008 r. Małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód w dniu 8.06.2015 r.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z 8.06.2015 r. k. 6-12.

W okresie trwania małżeństwa między stronami panował ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej.

(okoliczność bezsporna)

E. P. i S. M. poznali się w 2006 r. Wówczas S. M. załatwiał sprawy związane z rozwodem i podziałem majątku z poprzedniego małżeństwa. Strony zamieszkały w J. w mieszkaniu należącym do E. P. i podjęły decyzję o budowie domu w K.. Dom miał zostać zbudowany na działce należącej do S. M.. Do 2008 r. posadowiony był stan surowy budynku mieszkalnego. W 2012 r. strony wprowadziły się do domu w K..

Dowody:

- zeznania wnioskodawczyni: z dnia 16.05.2018 r. e-protokół rozprawy od 00:13:46 do 01:12:23, z dnia 18.07.2018 r. e-protokół rozprawy od 00:49:47 do 02:32:47, z dnia 19.04.2019 r. e-protokół rozprawy od 00:06:00 do 01:12:56 oraz od 01:39:54 do 01:45:05,
- zeznania uczestnika: z dnia 16.05.2018 r. e-protokół rozprawy od 01:12:23 do 01:42:21, z dnia 18.07.2018 r. e-protokół rozprawy od 02:32:47 do 03:40:55, z dnia 19.04.2019 r. e-protokół rozprawy od 01:12:56 do 01:39:54.

Wnioskodawczyni pracowała jako nauczycielka. Przed zawarciem związku małżeńskiego posiadała mieszkanie w J., samochód marki P. (...) oraz miała zgromadzone oszczędności. W trakcie trwania małżeństwa w miejsce P. (...) został kupiony pojazd marki H. (...).

Dowody:

- zeznania wnioskodawczyni: z dnia 16.05.2018 r. e-protokół rozprawy od 00:13:46 do 01:12:23, z dnia 18.07.2018 r. e-protokół rozprawy od 00:49:47 do 02:32:47, z dnia 19.04.2019 r. e-protokół rozprawy od 00:06:00 do 01:12:56 oraz od 01:39:54 do 01:45:05.

Uczestnik przed zawarciem małżeństwa był współwłaścicielem domu wspólnie z byłą żoną, posiadał także 2 działki budowlane z budynkiem gospodarczym oraz samochód dostawczy. Był również właścicielem samochodu marki V. (...). W trakcie trwania małżeństwa w miejsce V. (...) został kupiony pojazd marki V. (...) o nr. rej. (...). S. M. prowadził

działalność gospodarczą, zaciągnął z tego tytułu pożyczki gotówkowe. Uczestnik z powodów zdrowotnych najpierw zawiesił, a następnie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej.

Dowody:

- zeznania uczestnika: z dnia 16.05.2018 r. e-protokół rozprawy od 01:12:23 do 01:42:21, z dnia 18.07.2018 r. e-protokół rozprawy od 02:32:47 do 03:40:55, z dnia 19.04.2019 r. e-protokół rozprawy od 01:12:56 do 01:39:54.

W dniu 23.04.2010 r. S. M. sprzedał lokal mieszkalny położony w K. i z tego tytułu otrzymał kwotę 103 500 zł.

Dowód: umowa sprzedaży k. 273-275.

Wnioskodawczyni we wrześniu 2010 r. zaciągnęła pożyczkę w zakładzie pracy na budowę domu.

Dowód: zaświadczenie k. 347.

Na mocy testamentu uczestnik w 2011 i 2012 r. otrzymał w ratach łącznie 45 568,66 funtów brytyjskich.

Dowód: testament L. C. k. 262-272, szczegóły transakcji k. 348-349.

W listopadzie 2012 r. córka wnioskodawczyni sprzedała należące do niej mieszkanie w K. i kwotę uzyskaną ze sprzedaży tj. 100 000 zł przekazała E. P.. W zamian otrzymała mieszkanie należące wcześniej do wnioskodawczyni, położone w J..

Dowody:

- umowa sprzedaży k. 17-18,
- umowa darowizny k. 15-16,
- zeznania wnioskodawczyni: z dnia 16.05.2018 r. e-protokół rozprawy od 00:13:46 do 01:12:23, z dnia 18.07.2018 r. e-protokół rozprawy od 00:49:47 do 02:32:47, z dnia 19.04.2019 r. e-protokół rozprawy od 00:06:00 do 01:12:56 oraz od 01:39:54 do 01:45:05,
- zeznania świadka P. P. z 4.12.2015 r. e-protokół rozprawy od 00:42:19 do 01:14:30,
- zeznania świadka A. P. z 4.12.2015 r. e-protokół rozprawy od 01:15:02 do 01:39:37.

W dniu 19.11.2012 r. strony rozszerzyły wspólność ustawową o składniki majątku osobistego S. M., który nabył je przed zawarciem związku małżeńskiego z uczestniczką tj. o nieruchomości gruntową położoną w K. stanowiącą działkę gruntu nr (...), objętą księgą wieczystą KW nr (...), nieruchomość niezabudowaną położoną w K., stanowiącą działkę gruntu numer (...), objętą księgą wieczystą KW nr (...) oraz o nieruchomość niezabudowaną położoną w K., stanowiącą działkę gruntu numer (...), objętą księgą wieczystą nr (...).

Dowód: umowa o rozszerzenie wspólności ustawowej k. 13-14.

Za 2008 rok strony osiągnęły następujący przychód:

- E. P. - 64 479,59 zł,

- S. M. - 14 169,52 zł.

Za 2009 rok strony osiągnęły następujący przychód:

- E. P. - 71 148,59 zł,

- S. M. – 9 442 zł.

Za 2010 rok strony osiągnęły następujący przychód:

- E. P. – 72 793 zł,

- S. M. – 4 169,90 zł.

Za 2011 rok strony osiągnęły następujący przychód:

- E. P. – 101 398,55 zł,

- S. M. – bez przychodu.

Za 2012 rok strony osiągnęły następujący przychód:

- E. P. – 115 600,38 zł,

- S. M. – bez przychodu.

Za 2013 rok strony osiągnęły następujący przychód:

- E. P. – 106 714,72 zł,

- S. M. – bez przychodu.

Za 2014 rok strony osiągnęły następujący przychód:

- E. P. – 93 974,91 zł,

- S. M. – bez przychodu.

Za 2015 rok E. P. osiągnęła przychód w kwocie 88 944,02 zł.

Dowody: zeznania o wysokości uzyskanego przychodu wraz z informacjami o dochodach k. 105-164, 1031-1038.

Relacje stron od końca 2011 r. ulegały systematycznemu pogorszeniu, dochodziło do częstych kłótni i awantur. W wyroku rozwodowym sąd określił sposób korzystania ze wspólnego domu. Uczestnik wyprowadził się do lokalu gospodarczego, który zaadoptował na potrzeby mieszkaniowe. Pod koniec 2015 r. uczestniczka wyprowadziła się z domu w K., zabierając z niego część wyposażenia.

(okoliczności bezsporne)

W skład majątku wspólnego, oprócz trzech nieruchomości opisanych wyżej, wchodziły: samochód osobowy V. (...) o nr rej. (...), rok produkcji 2006, samochód osobowy F. (...) o nr rej. (...), rok produkcji 2005, lodówka I., piekarnik B., płyta gazowa B., zmywarka M. ,trzy krzesła typu, lustro z oświetleniem, wanna z jacuzzi, lampa metalowa stojąca, zegar wiszący dworcowy, stół rozsuwany z sześcioma krzesłami, komoda, obraz w ramie, dywan 1,2 x 1,6 metra, łóżko z materacem, leżaki ogrodowe, telewizor S.32 cale, stół z blatem marmurowym, żyrandol C., dwie szafki łazienkowe z blatem marmurowym, cztery kinkiety, kabina z hydromasażem, wieszak wolnostojący, zegar wiszący dworcowy, kanapa, fotel, stół – ława, pufa, dywanik, drabina mała, drabina 3 elementowa, dwa bojlerzy elektryczne o pojemności 80 litrów, 8 paczek paneli podłogowych, butla gazowa 11 kilogramów, grzejnik.

Dowód: zeznania wnioskodawczyni: z dnia 16.05.2018 r. e-protokół rozprawy od 00:13:46 do 01:12:23, z dnia 18.07.2018 r. e-protokół rozprawy od 00:49:47 do 02:32:47, z dnia 19.04.2019 r. e-protokół rozprawy od 00:06:00 do 01:12:56 oraz od 01:39:54 do 01:45:05.

Wartość nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym położonej w K. o powierzchni 0,1179 ha, składającej się z działki (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) wynosi 197.700,00 zł. Wartość nieruchomości zabudowanej położona w K. o powierzchni 0,0679 ha, składającej się z działki (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) wynosi 63.330,00 zł.

Dowód: opinia biegłej z zakresu (...) z 29.09.2017 r. k. 757-804.

Wartość nieruchomości niezabudowanej położonej w K. o powierzchni 0,0524 ha, składającej się z działki (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) wynosi 17.000,00 zł.

Dowód: opinia rzeczoznawcy majątkowego W. G. k. 369-404, protokół k. 582-583, wyjaśnienia do opinii W. G. z 10.03.2017 r. e-protokół od 00:02:45 do 02:17:23, opinia uzupełniająca W. G. o wartości nieruchomości k.648-668.

Samochód osobowy V. (...) o nr rej. (...), rok produkcji 2006 w dniu 8.06.2015 r. jest wart 13.100,00 zł, zaś samochód osobowy F. (...) o nr rej. (...), rok produkcji 2005 - 10.800,00 zł.

Dowód: opinia biegłego J. W. z 5.10.2018 r. k.976-992, 1044-1055, wyjaśnienia do opinii J. W. z 6.03.2019 r. e-protokół rozprawy od 00:55:02 do 01:17:02.

Wspólne ruchomości przedstawiają następującą wartość:

1. lodówka I. - 551,40 zł,
2. piekarnik B. o wartości 250,37 zł,
3. płyta gazowa B. o wartości 123,74 zł,
4. zmywarka M. o wartości 292,02 zł,
5. trzy krzesła typu hoker o wartości 125,09 zł,
6. lustro z oświetleniem o wartości 47,35 zł,
7. wanna z jacuzzi o wartości 662,87 zł,
8. lampa metalowa stojąca o wartości 36,79 zł,
9. zegar wiszący dworcowy o wartości 20,01 zł,
10. stół rozsuwany z sześcioma krzesłami o wartości 519,38 zł,
11. komoda o wartości 509,20 zł,
12. witryna o wartości 528,34 zł
13. obraz w ramie o wartości 111,65 zł
14. dywan 1,2 x 1,6 metra o wartości 28,83 zł
15. łóżko z materacem o wartości 1.064,80 zł,
16. leżaki ogrodowe o wartości 33,77 zł,
17. telewizor S. (...) 32 cale o wartości 423,09 zł,
18. stół z blatem marmurowym o wartości 213,51 zł,

19. żyrandol C. o wartości 27,19 zł,
20. dwie szafki łazienkowe z blatem marmurowym o wartości 106,72 zł,
21. cztery kinkiety o wartości 94,93 zł,
22. kabina z hydromasażem o wartości 500,48
23. wieszak wolnostojący o wartości 66,39 zł,
24. zegar wiszący dworcowy o wartości 20,01zł,
25. kanapa narożna o wartości 596,19 zł,
26. fotel o wartości 180,61 zł,
27. stół – ława o wartości 50,87 zł,
28. pufa o wartości 33,29 zł,
29. dywanik o wartości 28,19 zł,
30. drabina mała o wartości 50,82 zł,
31. drabina 3 elementowa o wartości 84,18 zł,
32. dwa bojler elektryczne o pojemności 80 litrów o wartości 271,48 zł,
33. 8 paczek paneli podłogowych o wartości 242,25 zł,
34. butla gazowa 11 kilogramów o wartości 51,25 zł,
35. grzejnik olejowy o wartości 101,87 zł.

Dowód: protokół oględzin k. 906-907, opinia biegłego sądowego A. M. z 19.07.2018 r. k. 908-931, wyjaśnienia do opinii A. M. z 6.03.2019 r. e-protokół rozprawy od 00:02:06 do 00:54:49, opinia uzupełniająca A. M. z 9.03.2019 r. k. 1066-1070.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 31 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej jako KRO) z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Strony postępowania nie zawierały umowy majątkowej. Cezurą czasową istotną z punktu widzenia wydania rozstrzygnięcia był okres między 22.03.2008 r. a 8.06.2015 r. tj. okres istnienia wspólności ustawowej. W tym czasie strony pozostawały w związku małżeńskim (zob. wyrok rozwodowy k. 6-12).

Stosownie do treści przepisu art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania o podział majątku stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku i tak więc, stosując odpowiednio przepis art. 684 k.p.c., skład i wartość majątku wspólnego ustala sąd.

Strony zgodnie podały, że w skład majątku wspólnego wchodzi trzy nieruchomości położone w K. tj. nieruchomość gruntową stanowiącą działkę gruntu nr (...), objętą księgą wieczystą KW nr (...), nieruchomość niezabudowaną stanowiącą działkę gruntu numer (...), objętą księgą wieczystą KW nr (...) oraz o nieruchomość niezabudowaną stanowiącą działkę gruntu numer (...), objętą księgą wieczystą nr (...). Takie stosunki własnościowe potwierdzają wpisy

dokonane w księgach wieczystych prowadzonych przedmiotowych nieruchomości (zob. k. 19-33). W dniu 19.11.2012 r. strony rozszerzyły bowiem umownie wspólność ustawową o wskazane składniki majątku osobistego S. M. (zob. umowa k. 13-14). Z tych przyczyn opisane nieruchomości należało wziąć pod uwagę przy dokonywaniu podziału. Ich wartość ustalona została w oparciu o opinie biegłych sądowych – biegłej B. Z. - odnośnie wyceny nieruchomości zabudowanej składającej się z działki (...) oraz nieruchomości zabudowanej składającej się z działki (...), a także biegłego W. G. - odnośnie wyceny nieruchomości niezabudowanej składającej się z działki (...). W przekonaniu sądu wskazane operaty zostały wykonane w sposób prawidłowy i niewątpliwie mogą stanowić podstawę dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych co do wartości wycenianych nieruchomości. Przyjęto, iż w skład majątku wspólnego E. P. i S. M. wchodziły: nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym położona w K. o powierzchni 0,1179 ha, składająca się z działki (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) o wartości 197.700,00 zł, nieruchomość niezabudowana położona w K. o powierzchni 0,0524 ha, składająca się z działki (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) o wartości 17.000,00 zł oraz nieruchomość zabudowana położona w K. o powierzchni 0,0679 ha, składająca się z działki (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) o wartości 63.330,00 zł.

Sporna między stronami była kwestia składu majątku wspólnego co do ruchomości – samochodów marki H. i marki V. oraz przedmiotów wyposażenia domu w K..

Jeśli chodzi o samochody to trzeba zauważyć że zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnik przed powstaniem wspólności majątkowej byli właścicielami pojazdów. E. P. była właścicielką P. (...), natomiast S. M. posiadał V. (...). Kupione w ich miejsce samochody – odpowiednio – H. (...) i V. (...) o nr. rej. (...) należało traktować jako surogaty poprzednich pojazdów i z tego względu stanowiły one składniki majątków osobistych. Zgodnie z treścią przepisu art. 33 pkt 10 KRO do majątku osobistego każdego z małżonków należą przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. W tych warunkach należy stwierdzić, że strony mogły, bez zgody drugiego małżonka, swobodnie dysponować tymi pojazdami, które stanowiły ich majątek odrębny. Z dalszych twierdzeń stron wynikało, że majątkiem wspólnym wnioskodawczyni i uczestnika postępowania były tylko dwa pozostałe samochody tj. V. (...) o nr. rej. (...) oraz samochód osobowy marki F. (...) o nr. rej. (...).

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na kwestię sposobu czy też metody ustalania wartości składu majątku wspólnego, a mianowicie czy w sprawie o podział majątku wspólnego ustalenie wartości poszczególnych przedmiotów majątkowych wchodzących w skład majątku wspólnego następuje według stanu tych przedmiotów na dzień ustania wspólności (taki sposób sugerowała wnioskodawczyni) czy według stanu na dzień orzekania. Stanowisko w tej sprawie przedstawił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 23 lutego 2018 r., sygn. III CZP 103/17 (Publ. Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Cywilna, Zbiór urzędowy tłoczony z polecenia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego 2/2019, s. 1-6), gdzie stwierdził, że w sprawie o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami skład majątku wspólnego ustala się według chwili ustania wspólności majątkowej, a jego wartość według stanu tego majątku oraz cen w chwili dokonywania podziału. W sprawach działowych przez pojęcie „skład” majątku należy rozumieć zatem nie stan techniczny (kondycję, stan zużycia), lecz samą „zawartość” tego majątku. Takie swoiste komplikacje w rozumieniu przepisu art. 684 k.p.c. pojawiające się niekiedy w judykaturze czy piśmiennictwie, dotknęły również pierwotnie sporządzoną przez biegłego J. W. opinię z 24.08.2017 r. (k. 726-753). Dopiero opinia tego biegłego z dnia 5.10.2018 r. (k.976-992, wraz z kalkulacjami k. 1044-1055) odpowiadała przyjętym wymogom i metodyce określenia wartości tych składników majątku wspólnego. I tak należało przyjąć, że w skład majątku wchodził samochód osobowy V. (...) o nr. rej. (...), rok produkcji 2006, o wartości 13.100,00 zł oraz samochód osobowy F. (...) o nr. rej. (...), rok produkcji 2005, o wartości 10.800,00 zł.

Odnosnie rzeczy znajdujących się w domu stron, a stanowiących majątek wspólny, sąd uznał za wiarygodne twierdzenia wnioskodawczyni. E. P. szczegółowo określiła jakie przedmioty należały do majątku wspólnego. Przyznała jakie rzeczy wyniosła z domu. Jej zeznania korespondowały z zeznaniami J. K., który pomagał przenieść rzeczy oraz z zeznaniami policjanta asystującego przy próbie wejścia do budynku gospodarczego latem 2015 r. – tj. S. W.. Również inne zebrane dowody uprawniają do prawdziwości zeznań E. P. w zakresie twierdzeń co do większości należących do majątku wspólnego stron – są to faktury potwierdzające zakup niektórych przedmiotów (k.450-458) czy choćby zdjęcia obrazujące przebieg interwencji policyjnej (k.642). Takie dowody pośrednio wskazują

na wiarygodność twierdzeń wnioskodawczynie co do części składników ruchomego majątku wspólnego. Należy przy tym zaznaczyć, że po opuszczeniu domu w K. przez wnioskodawczynię, dom pozostawał niezamieszkały i jego stan techniczny ulegał systematycznemu pogorszeniu. Sytuacja taka mogła doprowadzić do zaginięcia znajdujących się w nim rzeczy, tym bardziej że uczestnik sygnalizował, że podejmowane były próby włamania do niezamieszkałego domu. Niemniej nie można było przyjąć, że w skład majątku wchodziły rzeczy, których nie było w czasie oględzin z udziałem biegłego. W tej części należało dać wiarę zeznaniom uczestnika, że rzeczy o których mówiła wnioskodawczynie zaginęły bądź zostały skradzione. W każdym razie brak było przekonujących dowodów, iż rzeczy te istniały w chwili podziału majątku. Wnioskodawczynie nie przedstawiła też dostatecznych dowodów na potwierdzenie swej tezy jakoby uczestnik dopuścił się świadomego zniszczenia części rzeczy bądź zabrał je, nie okazując do oględzin biegłego. Nie było więc podstaw co do tych rzeczy formułować roszczeń odszkodowawczych. Wartość poszczególnych przedmiotów została określona na podstawie opinii biegłego A. M. z 19.07.2018 r. k. 908-931, uzupełnionej w dniu 9.03.2019 r. k. 1066-1070. Biegły uwzględnił większość zastrzeżeń wnioskodawczynie i dokonał stosownych korekt w zakresie wyceny poszczególnych przedmiotów. Tym samym ruchomości, które ustalono jako wspólne dla małżonków, na dzień 13.07.2018 r. przedstawiały następującą wartość: lodówka I. - 551,40 zł, piekarnik B. o wartości 250,37 zł, płyta gazowa B. o wartości 123,74 zł, zmywarka M. o wartości 292,02 zł, trzy krzesła typu hoker o wartości 125,09 zł, lustro z oświetleniem o wartości 47,35 zł, wanna z jacuzzi o wartości 662,87 zł, lampa metalowa stojąca o wartości 36,79 zł, zegar wiszący dworcowy o wartości 20,01 zł, stół rozsuwany z sześcioma krzesłami o wartości 519,38 zł, komoda o wartości 509,20 zł, witryna o wartości 528,34 zł, obraz w ramie o wartości 111,65 zł, dywan 1,2 x 1,6 metra o wartości 28,83 zł, łóżko z materacem o wartości 1.064,80 zł, leżaki ogrodowe o wartości 33,77 zł, telewizor S. (...) 32 cale o wartości 423,09 zł, stół z blatem marmurowym o wartości 213,51 zł, żyrandol C. o wartości 27,19 zł, dwie szafki łazienkowe z blatem marmurowym o wartości 106,72 zł, cztery kinkiety o wartości 94,93 zł, kabina z hydromasażem o wartości 500,48 zł, wieszak wolnostojący o wartości 66,39 zł, zegar wiszący dworcowy o wartości 20,01zł, kanapa narożna o wartości 596,19 zł, fotel o wartości 180,61 zł, stół – ława o wartości 50,87 zł, pufa o wartości 33,29 zł, dywanik o wartości 28,19 zł, drabina mała o wartości 50,82 zł, drabina 3 elementowa o wartości 84,18 zł, dwa bojlerki elektryczne o pojemności 80 litrów o wartości 271,48 zł, 8 paczek paneli podłogowych o wartości 242,25 zł, butla gazowa 11 kilogramów o wartości 51,25 zł, grzejnik olejowy o wartości 101,87 zł.

Z powyższych względów ustalono skład i wartość majątku wspólnego E. P. i S. M. jak w I punkcie postanowienia. Łączna wartość całego majątku wspólnego stron wynosiła 309 978,93 zł.

W następnej kolejności należało ustalić udziały stron w majątku wspólnym. Zgodnie z przepisem art. 43 § 1 KRO oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Zasadą ogólną jest zatem zasada równości udziałów małżonków w majątku wspólnym. Odstępstwo od niej przewidują przepisy art. 43 § 2 i 3 KRO, według których z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Jak podkreślił Sąd Najwyższy, odejście od zasady równości udziałów możliwe jest jedynie wtedy, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie, w sposób rażący i uporczywy nie przyczynia się do powiększania majątku wspólnego stosownie do swych sił i możliwości zarobkowych. Nie w każdym zatem przypadku istnienia różnicy w przyczynianiu się do powiększenia majątku wspólnego art. 43 § 2 KRO powinien być zastosowany (por. postanowienie SN z 26.11.1973 r., III CRN 227/73, OSNCP 1974/11, poz. 189; postanowienie SN z 30.11.1972 r., III CRN 235/72, OSNCP 1973/10, poz. 174). W realiach sprawy brak było podstaw żeby odstąpić od zasady ogólnej równości udziałów małżonków w majątku wspólnym. Ocena stopnia przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w niniejszej sprawie wymyka się bowiem klasycznym regułom. Należy wskazać, że przed zawarciem małżeństwa strony dysponowały istotnymi składnikami majątkowymi. Wnioskodawczynie była właścicielką mieszkania w J., samochodu marki P. (...) oraz zgromadziła pewne oszczędności. Z kolei uczestnik S. M. był właścicielem lokalu mieszkalnego w K. po podziale majątku w poprzednią żoną, a także właścicielem trzech innych nieruchomości oraz samochodu marki V.. Z jednej strony wnioskodawczynie osiągała znacznie wyższe zarobki, z drugiej zaś – w czasie trwania małżeństwa doszło do przesunięć majątkowych, gdzie kosztem majątku osobistego uczestnika zwiększył się zakres majątku wspólnego. Pieniądze uzyskane przez wnioskodawczynię w zamian za mieszkanie przekazane córce niewątpliwie zostały spożytkowane na budowę wspólnego domu w K.. Jednakże uczestnik również wszedł w posiadanie znacznej

ilości pieniędzy, które otrzymał ze sprzedaży mieszkania w K., a także później – ze spadku po zmarłej w Anglii siostrze. Należy domniemywać, że uczestnik również partycypował w kosztach budowy wspólnego domu. Mając na względzie te okoliczności należy stwierdzić, że obie strony w jednakowym stopniu przyczyniły się do powiększenia ich majątku wspólnego. Brak jest podstaw do uznania, że wystąpiły ważne powody w rozumieniu art. 43 § 2 KRO, by orzekać o nierównych udziałach w majątku wspólnym. Dlatego też w punkcie II postanowienia ustalono, że udziały wnioskodawczynie i uczestnika w majątku wynoszą po 1/2.

Następnym etapem było przyznanie poszczególnych przedmiotów wchodzących w skład majątku wspólnego na rzecz jednego czy drugiego z małżonków. W tym zakresie należało mieć na względzie przede wszystkim preferencje stron. Wnioskodawczynie konsekwentnie, od samego początku procesu, wyrażała wolę zatrzymania domu w K. i działki nr (...). Uczestnik dopiero później wyraził chęć objęcia wszystkich nieruchomości wspólnych (k.1091v). Początkowo zaś wyrażał wolę zatrzymania budynku gospodarczego (który przystosował na swoje potrzeby) oraz sprzedaży pozostałych nieruchomości (zob. k. 239,535,873). Nie zajmował natomiast stanowiska co do podziału ruchomości, z kolei wnioskodawczynie wskazywała, które składniki majątku chciałaby otrzymać (ostateczne stanowisko zajęła w piśmie z 5.02.2019 r., k. 1025-1030). Wobec takich stanowisk dom w K. wraz z działką nr (...) przyznano na rzecz wnioskodawczynie, natomiast uczestnikowi została przyznana nieruchomość zabudowana w K. składająca się z działki nr (...). Uczestnikowi przyznano oba samochody, natomiast co do pozostałych ruchomości orzeczono zgodnie z żądaniem wnioskodawczynie. Odpowiednie postanowienia zawiera punkt III i IV sentencji orzeczenia.

Należy zaznaczyć, iż wartość majątku przyznanego wnioskodawczynie wynosiła 220 028,70 zł, natomiast uczestnikowi – 89 950,23 zł. Różnica w tych wartościach wynosiła 130 078,47 zł, dlatego połowę z tej sumy tj. kwotę 65 039,23 zł należało uczestnikowi wyrównać poprzez zasądzenie dopłaty od wnioskodawczynie. Wykonanie dopłaty zostało zastrzeżone terminem - do końca czerwca 2020 r. Taki czas wydaje się być wystarczający dla wnioskodawczynie do zgromadzenia i przekazania sumy 65 039,23 zł.

Wnioskodawczynie zgłosiła liczne żądania wzajemnych rozliczeń, w tym poniesienia nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika, nakładów z majątku osobistego wnioskodawczynie na majątek wspólny, rozliczenia wydatków poniesionych po rozwiązaniu małżeństwa na przedmioty należące do majątku wspólnego oraz należności z tytułu posiadania przedmiotów majątku wspólnego.

W pierwszej kolejności odnieść należy się do żądań E. P. co do spłaty długów S. M.. Jest to przykład instytucji prawnej nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny. W myśl przepisu art. 45 § 3 KRO przepisy art. 45 § 1 i 2 KRO stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy dług jednego z małżonków został zaspokojony z majątku wspólnego. Każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności (art. 45 § 1 KRO). Zwrotu dokonuje się przy podziale majątku wspólnego, jednakże sąd może nakazać wcześniejszy zwrot, jeżeli wymaga tego dobro rodziny (art. 45 § 2 KRO). Jak podnosi się w doktrynie, w okresie obowiązywania wspólności majątkowej i przy normalnie funkcjonującym małżeństwie wyodrębnienie majątku wspólnego oraz majątków osobistych małżonków ma znaczenie jedynie w sferze prawnej. W płaszczyźnie faktycznej masy majątkowe pozostają niewyodrębnione; oboje małżonkowie podejmują w stosunku do wchodzących w ich skład przedmiotów majątkowych pewne działania (np. wykonanie napraw w domu należącym do majątku osobistego, spełnienie świadczenia pieniężnego przez małżonka niebędącego dłużnikiem ze środków majątku wspólnego). W sferze jurystycznej oznacza to możliwość dokonywania przesunięć majątkowych między majątkami i - w razie ustania wspólności - wymaga stosownych rozliczeń (szerzej w: Wierciński Jacek (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, Wierciński Jacek (red.), Opublikowano: LexisNexis 2014). Uczestnik, oprócz zaciągniętych kredytów, posiadał zadłużenie w związku z wystawionymi tytułami wykonawczymi przez ZUS na niewielkie kwoty (k.46-53). Należy mieć na względzie, że doszło do prawnych przesunięć pomiędzy majątkiem osobistym uczestnika, a majątkiem wspólnym przez rozszerzenie wspólności majątkowej o określone nieruchomości stanowiące majątek odrębny uczestnika. Kredyty z całą pewnością zostały w części spożytkowane na budowę domu, który

w wyniku rozszerzenia wspólności majątkowej wszedł do majątku wspólnego. Wnioskodawczyni nie przedstawiła przekonujących dowodów co do spłaty tych zadłużeń z majątku wspólnego, zwłaszcza, że uczestnik dysponował znacznymi środkami finansowymi stanowiącymi jego majątek odrębny. Nie można odmówić wiarygodności tym zeznaniom uczestnika, w których podawał, że kredyty te spłacał środkami stanowiącymi jego majątek odrębny. Jak trafnie podnosi T. S. – przepis art. 45 § 1 i 2 KRO stosuje się tylko odpowiednio, ponieważ sama okoliczność spłaty długu nie wystarcza i należy zawsze dokonać kompleksowej oceny, czy dług ten nie pozostawał jednak w związku funkcjonalnym ze sprawami całej rodziny. W tym miejscu pojawia się problem konieczności posłużenia się szerszym pojęciem majątku i ujęcia sytuacji majątkowej małżonków w kategoriach zarówno aktywów, jak i pasywów, a ponadto uwzględnienia funkcjonalnych związków, jakie występują pomiędzy nimi (szerzej w: Dolecki Henryk (red.), Sokołowski Tomasz (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, wyd. II, Opublikowano: LEX 2013). W niniejszej sprawie, późniejsze przesunięcia majątkowe każą widzieć ów funkcjonalny związek między ewentualną spłatą długu uczestnika z majątku wspólnego, z którego pieniądze zostały spożytkowane na budowę domu, a późniejszym przekazaniem nieruchomości do majątku wspólnego. Co się tyczy tytułów wykonawczych, to należy stwierdzić, że zostały one wystawione w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej i ewentualna spłata tych należności z majątku wspólnego mieści się w ramach wzajemnej pomocy małżonków wynikającej z art. 23 KRO.

W tym miejscu należy odnieść się do roszczenia o zwrot nakładów z majątku osobistego wnioskodawczyni na majątek wspólny. Chodzi tu o deklarowane przez E. P. kwoty 100 000 zł za przekazanie córce mieszkania w J. oraz 26 300 zł otrzymane od matki. Do przepisu art. 45 § 1 KRO dodano w wyniku nowelizacji z 2004 roku nowe trzecie zdanie: „Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności”. Zdanie to wyraża określoną zasadę oraz wprowadza od niej wyjątek. Co do zasady nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, ale wyjątkowo można żądać zwrotu takich nakładów, jeżeli zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności (zob. Dolecki Henryk (red.), Sokołowski Tomasz (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, wyd. II, Opublikowano: LEX 2013). W realiach niniejszej sprawy, wnioskodawczyni nie wskazała na co zostały wydatkowane środki w kwocie 126 600 zł. Można jednak domyślać się, że spożytkowano je na bieżące potrzeby i budowę domu. Jak podnosi komentator – przepis art. 45 § 1 KRO wysławia w zdaniu trzecim domniemanie, że przedmiot, na który dokonano nakładów lub wydatków, został zużyty w takim stopniu, że nie utrzymał się wzrost jego wartości w chwili ustania wspólności. Jest to domniemanie wzruszane, a ciężar dowodu przeciwnego spoczywa na małżonku, do którego nie należy przedmiot, na który dokonano wydatków lub nakładów (zob. Dolecki Henryk (red.), Sokołowski Tomasz (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, wyd. II, Opublikowano: LEX 2013). W okolicznościach sprawy wnioskodawczyni nie wykazała w jakim stopniu wyżej wymienione środki przyczyniły się do wzrostu wartości nieruchomości w chwili ustania wspólności majątkowej. Samo wskazanie przez wnioskodawczynię, że poniosła wydatek w kwocie 126 300 zł nie dawało podstaw – w świetle brzmienia przepisu art. 45 § 1 zd. 3 KRO – do ustalenia tej kwoty jako nakładu podlegającego zwrotowi. Innymi słowy nie ma bezpośredniego przełożenia między uzyskaniem przez wnioskodawczynię w trakcie małżeństwa kwoty 126 300 zł, a tym że o taką właśnie sumę wzrosła wartość domu w K.. Orzeczenie o zwrocie takiego poczynionego przez wnioskodawczynię nakładu wymaga bardziej złożonego rozliczenia. W tym zakresie roszczenie wnioskodawczyni zostało oddalone z uwagi na opisane wyżej domniemanie oraz brak inicjatywy dowodowej wnioskodawczyni zmierzającego do wykazania wzrostu wartości majątku wspólnego.

Wnioskodawczyni w dalszej kolejności domagała się rozliczenia poniesionych wydatków na przedmioty majątku wspólnego po rozwiązaniu małżeństwa i do tej kategorii zakwalifikowała wydatki na naprawę samochodu H. oraz laptopa. Obie te rzeczy stanowiły składniki majątku osobistego i nie mogły podlegać rozliczeniom w ramach podziału majątku wspólnego.

E. P. zgłaszała roszczenia związane z posiadaniem przedmiotów majątku wspólnego przez uczestnika S. M. po rozwiązaniu małżeństwa – dotyczyło to domu, warsztatu oraz samochodów V. i F.. Podstawę do tego typu roszczeń daje przepis art. 46 KRO, który także stosować do rozliczeń obejmujących okres od chwili ustania wspólności ustawowej odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku; chodzi tutaj o przepis art. 684 rozpatrywany w związku z przepisem art. 567 § 3 k.p.c. Należy wskazać, że z chwilą orzeczenia rozwodu doszło

do ustania wspólności majątkowej, a w jej miejsce pojawiła się rozdzielnosc majątkowa. Nie oznacza to, że wspólny majątek przestał istnieć. Zmienił się jednak rodzaj współwłasności – ze współwłasności łącznej, na współwłasność w częściach ułamkowych. Z definicji współwłasności zawartej w art. 195 k.c. wynika, że ten stosunek prawnorzeczowy ma trzy cechy: jedność przedmiotu, wielość podmiotów i niepodzielność wspólnego prawa. Taki zbieg uprawnień kilku osób do jednego przedmiotu rodzi wiele problemów i sporów.

Żądanie wnioskodawczyni wymagało rozważań co do zakresu regulacji objętej przepisem art. 206 k.c. Zgodnie z jego treścią każdy ze współwłaścicieli jest uprawniony do współposiadania rzeczy wspólnej oraz do korzystania z niej w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozostałych współwłaścicieli. Jak wskazał Sąd Najwyższy, współwłaściciel który pozbawia innego współwłaściciela współposiadania i korzystania z rzeczy w sposób określony w art. 206 k.c., narusza jego uprawnienie wynikające ze współwłasności, a sam w zakresie, w jakim posiada rzecz i korzysta z niej w sposób wyłączający współposiadanie i korzystanie innych współwłaścicieli rzeczy, działa bezprawnie (zob. uchwały Sądu Najwyższego z 10 maja 2006 r., III CZP 9/06 oraz z dnia 13 marca 2008 r., III CZP 3/08, OSNC 2009, nr 4, poz. 53). Z art. 206 k.c. nie można racjonalnie wywodzić uprawnienia współwłaścicieli do współposiadania i korzystania z rzeczy wspólnej „w granicach udziału” lub „ponad udział”. Współwłaścicielowi nie przysługuje prawo do określonej części rzeczy wspólnej, lecz prawo do posiadania całej rzeczy. W uchwale z dnia 19 marca 2013 r. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że współwłaściciel może domagać się od pozostałych współwłaścicieli, korzystających z rzeczy wspólnej z naruszeniem art. 206 k.c. w sposób wyłączający jego współposiadanie, wynagrodzenia za korzystanie z tej rzeczy na podstawie art. 224 §2 lub art. 225 k.c. (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 19 marca 2013 r., sygn. III CZP 88/12, LEX). W realiach sprawy mieliśmy jednak do czynienia z sytuacją, że wszystkie opisane rzeczy, odnośnie których wnioskodawczyni domagała się odszkodowania za bezumowne z nich korzystanie, pozostawały do dyspozycji każdej ze stron. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 września 2016 r. wyraził pogląd, że do naruszenia uprawnień z art. 206 k.c. nie dochodzi nie tylko wówczas, gdy współwłaściciele zawarli porozumienie określające inny od ustawowego sposób korzystania z rzeczy wspólnej, albo gdy zostało wydane w tym przedmiocie orzeczenie sądu, ale także wówczas, gdy jeden ze współwłaścicieli zrezygnuje z wykonywania tego uprawnienia na rzecz innego lub innych współwłaścicieli (zob. postanowienie SN z 23 września 2016 r., II CSK 799/15, LEX). Wnioskodawczyni z powodu obaw o swoje bezpieczeństwo zrezygnowała z zamieszkiwania w domu K.. Odczucie to było jednak subiektywne i nie sposób stwierdzić, aby uczestnik uniemożliwił wnioskodawczyni korzystania z domu. Samochody, stanowiące majątek wspólny stron nie były w ogóle użytkowane, gdyż strony korzystały z pojazdów należących do ich majątków osobistych. Stosując przepisy art. 206, 224 § 2 i 225 k.c. do zakresu władania majątkiem przez byłych małżonków (poszczególnymi przedmiotami majątkowymi) trzeba pamiętać o specyfice związanej z takim władztwem. Nie jest to bowiem klasyczna sytuacja władania rzeczą przez współwłaściciela, kiedy to problemy związane ze zgodnym posiadaniem ogniskują się tylko na jednej rzeczy. W przypadku małżonków, po rozwiązaniu wspólności ustawowej, mamy do czynienia z sytuacją, że powstająca współwłasność w częściach ułamkowych dotyczy wielu przedmiotów i są to często przedmioty o dużej wartości. Wówczas władanie poszczególnymi składnikami majątku opiera się czy to na porozumieniu czy też wynika z okoliczności konkludentnych. Nierzadko też jeden z byłych małżonków włada daną rzeczą, gdyż jest bardziej do niej przywiązany lub korzystał z niej w większym stopniu. Jeszcze innym czynnikiem decydującym o tym, który z byłych małżonków posiada daną rzecz stanowi potrzeba gospodarza. Skoro wnioskodawczyni chciała, aby samochody i budynek gospodarczy, w wyniku podziału majątku, przypadły uczestnikowi, to można się domyślać, że także po rozwiązaniu małżeństwa, a jeszcze przed dokonaniem podziału, to właśnie uczestnik miał wyłącznie korzystać z tych rzeczy. W każdym razie zakres prowadzenia przez niego działalności wskazywał na potrzebę użytkowania właśnie tych składników majątków wspólnego. Wnioskodawczyni korzystała natomiast z innych rzeczy. Taki faktyczny i uzasadniony gospodarczo sposób korzystania z rzeczy wyklucza po stronie wnioskodawczyni roszczenia oparte na treści przepisu art. 206 w zw. z art. 224 i 225 k.c. Konkludując powyższe należy dojść do przekonania, że do powstania roszczenia, o którym mowa w uchwale Sądu Najwyższego z 19 marca 2013 r., nie wystarczy tylko pozbawienie drugiego z małżonków możliwości skorzystania z danej rzeczy. By jego żądanie w tym zakresie było usprawiedliwione powinien on także wykazać korzyść jaką by osiągnął z rzeczy, której posiadania był pozbawiony, bądź też określił straty poniesione przez niemożność korzystania z danej rzeczy. Średnia, lokalna stawka najmu nie może być podstawą do przyznania wnioskodawczyni świadczenia odszkodowawczego z tytułu posiadania przez uczestnika nieruchomości obejmującej budynek gospodarczy czy też samochodów. Uzyskanie takich stawek było

wręcz nieprawdopodobne w warunkach niniejszej sprawy, to jest przy nieuregulowanej sytuacji prawnej przedmiotów majątku podlegającemu podziałowi i z uwagi na ich zaniedbanie. Wnioskodawczyni winna wykazać realną, możliwą do uzyskania korzyść z tych składników majątku wspólnego, lecz obowiązkowi takiemu nie sprostała.

W punkcie VII orzeczenia, na podstawie art. 624 k.p.c., nakazano stronom by w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia postanowienia wydały sobie wzajemnie rzeczy, które są w ich posiadaniu a zostały przyznane na wyłączną własność drugiej strony.

Orzekając o kosztach postępowania pomiędzy stronami sąd uznał, że powinny one je ponosić stosownie do ogólnej reguły wynikającej z przepisu art. 520 § 1 k.p.c. tj. stosownie do swojego udziału w sprawie.

Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze wyłożył tymczasowo kwotę 4 497,96 zł na wynagrodzenie biegłych, która nie została pokryta zaliczkami stron. W tych warunkach należało nakazać stronom, aby uiściły na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze kwoty po 2 248,98 zł tytułem zwrotu wydatków wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa.